

A large, high-speed photograph of a water splash, showing intricate patterns and droplets in shades of blue against a white background. The splash is dynamic, with water moving from the bottom left towards the top right.

**Vandsektorlovens betydning for
de private vandforsyninger**

September 2012

Foreningen af Vandværker i Danmark
Solrød Strand 22C, 1.sal
2680 Solrød Strand
+45 5614 4242
www.fvd.dk
fvd@fvd.dk

Indholdholdsfortegnelse

Indledning	5
1. Vandforsynings udvikling	7
2. Vandforsyningen er underlagt et statsmonopol	8
2.1. Statens krav til vandværksdrift efter vandforsyningsloven	8
2.1.1. Tilladelse til vandindvinding	8
2.1.2. Kommunal vandforsyningsplanlægning	8
2.1.3. Forsyningspligt	8
2.1.4. Vandkvalitet	8
2.1.5. Det kommunale tekniske tilsyn	8
2.1.6. Det kommunale administrative tilsyn	9
2.1.7. Godkendelse af takster	9
2.1.8. Hvile i sig selv-princippet	9
2.1.9. Krav til de private vandværkers organisationsform	9
2.1.10. Sanktionsmuligheder	9
3. Statsmonopolets betydning for den private vandforsyning	10
4. Vandsektorloven	11
4.1. Vandsektorlovens nye krav til vandværkerne	11
4.1.1. De kommunale vand- og spildevandsforsyninger skal udskilles i selvstændige selskaber med egne regnskaber fra 2010	11
4.1.2. Indførelse af ensartede regler for årsregnskab og åbningsbalance	11
4.1.3. Indførelse af procesorienteret benchmarking	11
4.1.4. Indførelse af miljø- og arbejdsledelse	11
4.1.5. Indførelse af regler om prisloft og resultatorienteret benchmarking	11
4.1.6. Etablering af et statsligt Forsyningssekretariat, som betales af vandselskaberne	12
4.1.7. Beskatning af vandsektoren	13
5. FVD indstiller	13
Bilag 1: Vandforsyningslovens formål	14
Bilag 2: Vandforsyningslovens § 52a – b	15
Bilag 3: Organiseringsformer i vandforsyningen	16
Bilag 4: Vandsektorlovens tilblivelse	17
Bilag 5: Forsyningssekretariatet melder ud:	20
Bilag 6: Benchmarking	22
Bilag 7: Brev: FVD's evaluering af fem vigtige problemer ved vandsektorloven	25

Indledning

I 2003 udkom Konkurrencestyrelsens store undersøgelse af vandsektoren i Danmark. Undersøgelsen hævdede, at den kommunale vandforsyning kunne høste effektiviseringsgevinster på 1 milliard kroner med henholdsvis 500 millioner kr. i vandforsyningen og 500 millioner kr. i spildevandssektoren.

En sådan udmelding skal selvfølgelig få politiske konsekvenser, og efter adskillige års embedsmandsarbejde vedtog et næsten enigt Folketing den nye vandsektorlov i 2009.

Umiddelbart før loven trådte i kraft, besluttede Folketinget, at de private vandværker, som udpumper mere end 200.000 m³ vand om året, også skulle omfattes af vandsektorloven.

FVD (Foreningen af Vandværker i Danmark – de private vandforsyningers brancheorganisation) mener, at loven på de fleste områder er rigtig fornuftig. Desværre indeholder loven også en række helt urealistiske krav om blandt andet effektivisering, prisloft og benchmarking, som de private vandværker vanskeligt kan indfri, uden at det rammer vandværkets økonomi og dermed også forbrugerne.

FVD er helt uforstående overfor, at de private vandværker er blevet lagt ind under vandsektorloven, når vandværkerne kan dokumentere, at de:

- Leverer rent kvalitetsvand til en tredjedel af den pris, som det "offentlige" vand koster.
- Er konkurrenceudsat og udliciterer alle opgaver til private firmaer (som det blandt andet er hensigten med vandsektorloven).
- Er 100 pct. forbrugerejede og forbrugerstyrede, og hvor vandværksbestyrelserne bliver kigget efter i sømmene på de årlige generalforsamlinger.
- Efterlever "hvile i sig selv-princippet" – altså ikke tjener på at levere vand til forbrugerne.
- Er underlagt et skrap kommunalt tilsyn og til fulde lever op til alle krav om vandværksdrift.

Oplægget til vandsektorloven var ellers, at de private vandværker ikke skulle med under den nye vandsektorlov, men meget sent i processen kom de vandværker, der udpumper mere end 200.000 m³ vand om året, alligevel med.

FVD er også særdeles uforstående overfor, at de private vandværker er lagt ind under vandsektorloven, når den private sektor slet ikke har været en del af konkurrencestyrelsens undersøgelse.

FVD følger nøje med og rådgiver vores medlemmer i de mange problemer, som denne vandsektorlov medfører for de private vandværker.

I dette "skrift" beskriver vi den struktur og det statsmonopol, som de private vandværker er underlagt, og som efter FVD's mening regulerer vandforsyningsområdet tilfredsstillende.

Ligeledes beskriver vi vandsektorlovens regelsæt og redegør for de problemer, som de private vandværker slås med.

Erfaringer fra de første år under vandsektorloven viser:

- De private vandværker fungerer fuldt ud tilfredsstillende efter den "gamle" vandforsyningslov.
- Den nye vandsektorlov er rettet mod de offentlige vandværker.
- Den nye vandsektorlov medfører kun u hensigtsmæssigheder for de private vandværker.
- Alle ændringer i vejledninger og bekendtgørelser medfører kun små forbedringer.
- De private vandværker leverer vand til kostpris, og det kan ikke gøres billigere.
- Alle beslutninger om vandpriser og investeringer træffes på generalforsamlinger.
- Forbrugerindflydelsen sikres fuldt ud, hvilket den nye vandsektorlov ændrer.

FVD håber, at denne skriftlige fremstilling kan bidrage til at klæde politikerne – og alle andre med interesse for vandsektorens rammevilkår – bedre på til at forstå, at det er helt forfæjlet, at de private vandværker reguleres af vandsektorloven.

FVD ser derfor frem til, at vi snarest muligt kan trække de private vandværker med en udpumpning på mere 200.000 m³ vand ud af vandsektorloven.

September 2012

Ole Will
Landsformand

Bent Soelberg
Direktør

1. Vandforsynings udvikling

De første moderne vandværker så dagens lys i Danmark i 1850'erne med etablering af vandværker i Odense og København. Moderne i den betydning, at vandet blev rensat i sandfiltre, og ledningsnettet af træ blev erstattet med støbejernsledninger.

Det lykkedes også at hente grundvandet fra dybe borer, hvilket betød, at man efterhånden gik væk fra at bruge overfladevand.

Typisk blev vandværkerne i byerne oprettet som kommunale vandværker, og fællesvandværkerne på landet blev oprettet som private andelselskaber eller interessentskaber. De fleste private vandværker er etableret efter 1900, hvor udviklingen for alvor tog fat.

Etableringsår	Antal private vandværker
1900	62
1922	1.200
1971	3.500
2012	2.500

1800-tallets vandbehandling er stadig gangbar

Metoderne til vandbehandling, som blev indført i tilbage i 1850'erne, fungerer stort set uændret den dag i dag.

Det skyldes, at det kun er tilladt at anvende "simpel vandbehandling" af grundvandet i Danmark. Alle danske vandværker bruger den samme metode til vandbehandling og vandforsyning, så der er tale om en ensartet proces til indvinding, behandling og til sidst distribution til forbrugerne.

1.2. Private og kommunalt ejede vandforsyninger

Den danske vandsektor består af både kommunale vandværker og privatejede vandværker.

De kommunalt ejede vandværker er drevet som aktieselskaber og forsyner omkring 60 pct. af Danmarks befolkning og virksomheder med rent drikkevand.

De private vandværker er forbrugerejede og leverer drikkevand til de resterende ca. 40 pct.

Derudover findes der 40.000 - 60.000 private brønde, som forsyner én eller enkelte forbrugere med rent drikkevand.

Samme regulering uanset driftsform

Uanset driftsformen skal alle vandværker levere rent drikkevand til sine forbrugere. Miljøministeriet formulerer de nødvendige love og bekendtgørelser, der regulerer **alle vandværker** i Danmark.

De private brøndejeere er også underlagt et nærmere fastlagt regelsæt for drikkevandsforsyningen.

2. Vandforsyningen er underlagt et statsmonopol

Statsmonopol indføres i 1926

I den løbende debat kommer det gang på gang frem, at det enkelte vandværk har en monopollignende status, fordi forbrugerne ikke frit kan vælge mellem de forskellige "udbydere". Dette er hovedårsagen til, at de private vandværker er blevet inddraget i den nye vandsektorlov.

Vandsektorloven indfører prisloft for at forhindre, at vandværkerne hæver prisen på drikkevandet. Et statsligt konkurrenceorgan – Forsyningssekretariatet – fører tilsyn med, at vandværkerne drives effektivt og leverer billigt kvalitetsvand til forbrugerne.

Man kunne fristes til at tro, at embedsmænd og politikere ikke har sat sig grundigt ind i dette lovområde. Tidligere tiders embedsmænd og politikere var ikke i tvivl, da den første egentlige vandforsyningslov gældende for hele landet trådte i kraft i 1926, hvor der blev indført et koncessionssystem for indvinding af vand. Vandforsyningsloven er siden blevet revideret i 1969, 1973, 1998, 2005 og 2010.

Se Bilag 1.

2.1. Statens krav til vandværksdrift efter vandforsyningsloven

Der eksisterer et statsligt og naturligt monopol på vandforsyningsområdet. Et monopol, der løbende regulerer antallet af vandværker og i detaljer beskriver, hvordan vandværkerne kan og skal arbejde.

2.1.1. Tilladelse til vandindvinding

Det er kommunerne, der udsteder tidsbegrænsede tilladelser til vandindvinding.

Tilladelserne gives på særlige vilkår. Alle private vandværker skal have en sådan kommunal tilladelse, som også udstikker, hvor meget vand, der må indvindes.

2.1.2. Kommunal vandforsyningsplanlægning

Kommunerne skal udarbejde en vandforsyningsplan med en beskrivelse af alle vandværker i kommunen og deres forsyningsområder.

Planen skal også indeholde en beskrivelse af den fremtidige forsyningsplan, herunder for eksempel ændringer i antallet af forsyninger.

Kommunerne skal således vurdere de enkelte vandværkers kvalitet og effektivitet.

2.1.3. Forsyningspligt

Alle vandværker har pligt til at levere vand til alle ejendomme i forsyningsområdet.

2.1.4. Vandkvalitet

Alle vandværker skal levere rent vand til forbrugerne. Kravet til drikkevandets kvalitet skal derfor overholde bekendtgørelsens regler.

Hvert vandværk skal som minimum foretage et antal vandanalyser efter aftale med kommunen. Derudover skal vandværket tage vandanalyser efter behov.

Kommunen kan udstede retningslinjer for, hvornår der skal iværksættes kogepåbud eller i yderste konsekvens lukning af borer (eller vandværk).

2.1.5. Det kommunale tekniske tilsyn

Alle private vandværker skal drives med udgangspunkt i, at vand er et fødevaremiddel.

Vandværket skal derfor holdes i forsvarlig stand og altid være vedligeholdt, rent og hygiejnisk.

Kommunen fører teknisk tilsyn og godkender alle elementer i vandforsyningen: Boringer, vandværk og ledningsnet. Dette sker med afsæt i ministeriets vejledning.

2.1.6. Det kommunale administrative tilsyn

Kommunen godkender de private vandværkers regulativ, som regulerer forholdet mellem vandværket og dets forbrugere.

Kommunen gennemser vandværkets regnskaber og investeringsplaner for at vurdere, om vandværket drives økonomisk fornuftigt.

2.1.7. Godkendelse af takster

Kommunen godkender de private vandværkers priser.

2.1.8. Hvile i sig selv-princippet

Det såkaldte "hvile i sig selv-princip" betyder, at vandværket kun må tage betaling for udgifter til driften af selve vandværket.

Gennem de seneste 10 år er dette princip udvidet og omfatter nu også samarbejde med andre vandværker om at sikre drikkevandsressourcerne.

Se Bilag 2: Vandforsyningslovens § 52 a-b.

2.1.9. Krav til de private vandværkers organisationsform

Et privat vandværk skal drives som et andelsselskab eller et interessentskab.

Det betyder, at private vandværker:

- Er forbrugerejede (ejes af samtlige forbrugere i vandværkets forsyningsområde).
- Er styret af en bestyrelse, som vælges af vandværkets forbrugere på en årlig generalforsamling.
- Er underlagt generalforsamlingen, som godkender både regnskaber og vedtægter.
- Har en bestyrelse, som mindst en gang årligt på generalforsamlingen, står til regnskab for sine dispositioner.

Se Bilag 2: Vandforsyningsloven § 29.

2.1.10. Sanktionsmuligheder

En kommune kan i yderste konsekvens lukke et vandværk, hvis det ikke lever op til gældende love og krav.

Se Bilag 3.

Andel i vandværk er altid knyttet til ejendommen

En andel i vandværket følger altid en ejendom.

Vandværkets vedligeholdelsesmæssige standard, formue eller gæld er indregnet i ejendommens værdi ved et salg.

Økonomisk er det mest fornuftigt og rimeligt for andelshaverne, at finansieringen af vandværkets drift sker ved hjælp af henlæggelser.

På denne måde fordeles udgifterne ligeligt på både nuværende og fremtidige andelshavere.

3. Statsmonopolets betydning for den private vandforsyning

De private vandværker drives effektivt i fuld overensstemmelse med vandforsyningslovens regler. Faktisk kan den private vandsektor "prale" med:

- Vandværker, som er fuldt ud på højde med de "offentlige" vandværker.
- Vandværker, der leverer rent vand til forbrugerne med en høj forsyningssikkerhed.
- Vandværker med færre forureningssager, som rammer færre forbrugere, når og hvis uheldet er ude.
- Vandværker, der leverer Danmarks billigste drikkevand til kun en tredjedel af prisen i de "offentlige" vandværker.
- Vandværker, hvor der er tilstrækkeligt med henlæggelser til nye anlæg.
- Vandværker, som er 100 pct. forbrugerejede og forbrugerstyrede.
- Vandværker, som kan påtage sig alle opgaver fra myndighedernes side.
- Vandværker, der opererer på markedsvilkår og har udliciteret de fleste opgaver til private firmaer, eksempelvis:
 - At driften varetages af et lokalt firma.
 - At de administrative opgaver udføres af et privat regnskabskontor/revisionsfirma.
 - At alle vedligeholdelsesarbejder udføres af private firmaer (større arbejder udbydes i licitation).
 - At alle anlægsarbejder udbydes i licitation.

Kun de større private vandværker har ansat personale til at udføre mindre vedligeholdelses- og anlægsarbejder.

Drikkevandspriser

Det private drikkevand er kun steget 13,6 pct. i løbet af de seneste 10 år, hvilket er under pristalsudviklingen på 19,6 pct.

Det offentlige drikkevand er steget 44 pct. i samme periode.

Organisationsstruktur

Denne organisationsstruktur medfører, at de private vandværker kan dokumentere, at:

- De drives effektivt og lever op til alle kvalitetskrav.
- De leverer Danmarks billigste drikkevand, der ligger langt under udviklingen i pristallet.

4. Vandsektorloven

Hovedformålet med vandsektorloven var oprindeligt at adskille de kommunale vandværker i selvstændige selskaber, så kommunerne ikke skulle føre tilsyn med sig selv.

Sent i Folketingets behandling af loven blev alle private vandværker, som leverer mere end 200.000 m³, imidlertid også omfattet af vandsektorloven.

Lovens målsætning er:

- At vandsektoren drives så effektivt som muligt.
- At vandsektoren yder en høj service og leverer den bedste kvalitet.
- At forbrugerne får vand til rimelige priser, og at de sikres lavere priser, end de hidtil har betalt.
- At vandpriserne skal være gennemskuelige for forbrugerne, så de kan se, hvad de betaler for.
- At der skal skabes gennemsigtighed og sammenlignelighed.
- At sektoren rustes til de kommende års udfordringer med at beskytte grundvandet mod forurening med pesticider og nitrat.

FVD bakker op om den politiske aftale om en effektiv vandsektor. FVD kan også fuldt ud tilslutte sig lovens målsætninger. Målsætninger, som de private vandværker allerede lever op til.

Se Bilag 4.

4.1. Vandsektorlovens nye krav til vandværkerne

Vandsektorloven indeholder syv konkrete krav og instrumenter til at sikre, at vandsektoren kan leve op til de givne målsætninger:

4.1.1. De kommunale vand- og spildevandsforsyninger skal udskilles i selvstændige selskaber med egne regnskaber fra 2010

Status:

De selvstændige selskaber har medført den ønskede adskillelse af myndighed og drift. På længere sigt vil det også medføre økonomiske besparelser.

4.1.2. Indførelse af ensartede regler for årsregnskab og åbningsbalance

De private vandværker har hele tiden været omfattet af årsregnskabsloven.

De kommunale vand- og spildevandsforsyninger aflægger nu også regnskaber efter årsregnskabsloven, hvilket betyder, at de kommunale vandværker sidestilles med de private.

Status:

Denne lovændring har således kun betydning for den offentlige forsyning.

4.1.3. Indførelse af procesorienteret benchmarking

FVD og de private vandværker hilser procesorienteret benchmarking velkommen. Procesorienteret benchmarking er et nyttigt ledelsesværktøj til at drive vandværker så effektivt som muligt. Nyttigt, når sammenligningen tager udgangspunkt i vandværker med de samme karakteristika.

Status:

FVD er ved at udarbejde et udkast til et benchmarkingsystem, som vi ser frem til, at Miljøministeriet godkender.

4.1.4. Indførelse af miljø- og arbejdsledelse

FVD mener, at miljøledelse også er et vigtigt redskab i alle vandværker, og byder dette initiativ velkommen.

Status:

FVD deltager i en arbejdsgruppe i Miljøministeriet om indførelse af miljø- og arbejdsledelse. FVD håber, at der snart kan indføres et obligatorisk digitalt ledelsessystem, som er baseret på FVD's nuværende papirversion af ledelsessystemet.

4.1.5. Indførelse af regler om prisloft og resultatorienteret benchmarking

Prisloft:

Bekendtgørelsen om fastsættelse af prisloft m.m. tager ikke hensyn til de særlige forhold i den private sektor. Det er nødvendigt at udarbejde et helt specifikt regelsæt for den private vandsektor. Sker dette ikke, vil en prisloft-regulering, hvor der er indarbejdet et effektiviseringskrav, udvikle sig til en katastrofe. Enhver yderligere udgift vil nødvendigvis betyde en takststigning, som kun kan sendes videre til forbrugerne.

I den danske vandforsyningslov eksisterer "hvile i sig selv-princip". Det betyder, at vandværkerne ikke må opkræve afgifter til andet end driften af selve vandværket.

De private vandværkers opgave har altid været at levere kvalitetsdrikkevand til lavest mulige pris. Et kig på de private vandværkers priser vil dokumentere, at det også sker i virkeligheden.

Se Bilag 5.

Resultatorienteret benchmarking:

Ifølge vandsektorloven skal vandværkerne sammenlignes systematisk med hinanden for at opnå en effektiv sektor med stor gennemsigtighed.

Resultatorienteret benchmarking skal føre til effektiviseringsprocenter, som skal være det instrument, der bruges til at sætte driftsudgifterne ned og dermed give et lavere prisloft.

Tanken er, at der skal opstilles et mål for de mest effektive vandværker, som de øvrige vandværker måles i forhold til. På den måde vil effektiviseringspotentialer for hvert vandværk blive synligt.

FVD gør opmærksom på, at der kan være store unøjagtigheder forbundet med den resultatorienteret benchmarking, som Forsyningssekretariatet vil benytte. De enkelte vandværker lever med store forskelle i jordbundsforholdene, afstande, råvandets kvalitet og beskaffenhed. Disse geologiske og geografiske forhold har overordentlig stor indflydelse på de tal, der skal bruges i benchmarkingen.

I det lys er det derfor yderst tvivlsomt, om resultatorienteret benchmarking kan give et nuanceret billede, som kan bringes i spil og pege på et effektiviseringspotentiale på de enkelte vandværker.

Se Bilag 6.

Status:

Som forudsagt viser erfaringerne, at prisloftet i den private vandsektor er blevet en katastrofe.

FVD har kendskab til talrige eksempler, hvor kravet om prisloft betyder, at vandværker har været nødt til at effektivisere driften med beløb, som overstiger de faktiske driftsudgifter.

- Fastsættelsen af prisloft betyder, at vandværkernes eventuelle henlæggelser (formue) skal afvikles.
- Den nye værdiansættelse af vandværkerne betyder, at de første kommuner allerede har godkendt nye takstblade, hvor prisen på nyttilslutninger til ledningsnettet stiger fra ca. 30.000 kr. til 90.000 kr.
- Adskillige private vandværker har allerede anket Forsyningssekretariatets afgørelser til Konkurrenceankenævnet, som har taget en række sager op til ny behandling. Det er sket med henvisning til lovgivningen, der fastslår, at der skal ske en individuel vurdering af alle sager.
- Konkurrenceanævnet har truffet afgørelse i disse sager og har sendt sagerne tilbage til Forsyningssekretariatet til fornyet behandling.
- Udfaldet af Forsyningssekretariatets fornyede behandling har været, at flere vandværker har fået fjernet kravet om individuel effektivisering.

4.1.6. Etablering af et statsligt Forsyningssekretariat, som betales af vandselskaberne

FVD mener, at det nyoprettede Forsyningssekretariat er fuldstændig overflødig.

Med vandsektorlovens formål – at sikre forbrugerne billige vandpriser – in mente, er det kritisabelt, at regeringen lægger ud med at etablere et **unødvendigt Forsyningssekretariat, som årligt kommer til at koste forbrugerne op til 10 millioner kr.** helt uden sikkerhed for billigere vandpriser – tværtimod.

Hvad koster en gennemsnitsfamilies vandforbrug?

En gennemsnitsfamilie bruger ca. 125 m³ vand om året. Hvad koster det mon, når vandet kommer fra et privat vandværk?

Udgiftspost	Pris
Fast årligt bidrag til vandværket:	400 kr.
Pris pr. m³:	1,50-6,00 kr.
Årlig pris:	587-1.150 kr.
Prisforskel (pr. år / pr. mdr.): kr./mdr.	563 kr./år eller 50

Med udgangspunkt i en gennemsnitlig pris på 4,00 kr. pr. m³, bliver prisen 900 kr. om året.

FVD spørger forundret, om det er denne minimale prisforskel i den private vandsektor, som gør, at der nu bliver etableret en central prisreguleringsmyndighed? En myndighed, som skal gennemgå 2.500 private vandværkers budgetter og regnskaber?

Her vil både en prisregulering og prisloft efter de gængse principper slet ikke kunne matche ønsket om billigere vand til forbrugerne.

Status:

De private vandforsyninger hører derfor ikke hjemme under vandsektorloven, da de private vandværker levere vand til yderst rimelige priser, som det ses ovenfor i eksemplet.

Se Bilag 7.

4.1.7. Beskatning af vandsektoren

Af historiske grunde har vandværkerne ikke betalt skat, ligesom de ikke har udbetalt udbytte.

Da vandsektorloven trådte i kraft 1. januar 2010, blev vandværkerne omfattet af selskabsskattelovens bestemmelser, hvilket betyder, at vandværkerne nu skal betale skat af den forrentning, som deres investeringer giver i afkast. Det var der ikke var lagt op til i lovforslaget til vandsektorloven.

Selv om loven er trådt i kraft, er der fortsat stor uenighed om, hvordan de indgangsværdier, der skal bruges i den skattemæssige åbningsbalance, skal fremkomme.

Det er vanskeligt, at opnå en forrentning af den investerede kapital. Vandværkerne bliver i forvejen drevet efter "hvile i sig selv-princippet" og kan derfor ikke skabe et overskud. Vandværkerne kan alene henlægge overskuddet til reinvestering i deres anlæg.

Allerede nu kan FVD konstatere, at disse vandværkers afskrivninger rent skattemæssigt ikke vil følge deres afskrivning i forhold til pris- og levetidskataloget. Dermed vil der blive et overskud, som skal beskattes.

FVD mener, at tanken om denne beskatning er en forfejlet opfattelse af vandsektoren og kun vil medføre, at forbrugerne får dyrere vand.

Skattepligten vil ikke skabe incitament til øget effektivitet, da de private forbrugerejede vandværker allerede drives yderst effektivt. Netop forbrugerindflydelse på prissætningen og omkostningsniveauet er en medvirkende årsag til den høje effektivitet. Effektivisering vil derfor ikke komme ved en evt. beskatning af overskud.

5. FVD indstiller

FVD indstiller, at de private vandværker løftes ud af vandsektorloven, så alle private vandværker udelukkende er omfattet af vandforsyningslovens bestemmelser.

Bilag 1: Vandforsyningslovens formål

§ 1. Loven har til formål at sikre:

- At udnyttelsen og den dertil knyttede beskyttelse af vandforekomster sker efter en samlet planlægning og efter en samlet vurdering af de hensyn, der er nævnt i § 2.
- En samordning af den eksisterende vandforsyning med henblik på en hensigtsmæssig anvendelse af vandforekomsterne.
- En planmæssig udbygning og drift af en tilstrækkelig og kvalitetsmæssigt tilfredsstillende vandforsyning.
- Kvalitetskrav til drikkevand til beskyttelse af menneskers sundhed.

§ 1 a. Loven har til formål at sikre hensynet til princippet om omkostningsdækning, herunder miljømæssige og ressourcerelaterede omkostninger, og prissætning med tilskyndelsesvirkning. Derudover tages der hensyn til, at de forskellige vandanvendelsessektorer yder et passende bidrag, og til princippet om, at forurenere betaler.

§ 2. Ved administrationen af loven skal der lægges vægt på vandforekomsternes omfang, på befolkningens og erhvervslivets behov for en tilstrækkelig og kvalitetsmæssigt tilfredsstillende vandforsyning, på miljøbeskyttelse og naturbeskyttelse, herunder bevarelse af omgivelsernes kvalitet, og på anvendelse af råstofforekomster.

Stk. 2. Miljøministeren fastsætter med henblik på opfyldelse af Det Europæiske Fællesskabs direktiver og beslutninger på naturbeskyttelsesområdet regler om, i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår:

- tilladelser eller dispensationer kan meddeles efter §§ 18, 20, 21, 25-27 og 69, stk. 2,
- påbud kan meddeles efter § 36,
- indsatsplaner administreres efter § 13 og
- regler om indretningen, placeringen og vedligeholdelsen af vandindvindingsanlæg, om forsyningsanlæg og om vandanlæg udarbejdes efter § 56.

§ 3. Ved grundvand forstås i denne lov vand, som gennem brønde, borerer eller kildevæld indvindes eller kan indvindes fra undergrunden.

Stk. 2. Ved overfladevand forstås vand i vandløb, herunder søer, damme, kanaler, rørlagte vandløb og drænelser.

Bilag 2: Vandforsyningslovens § 52a – b

I vandforsyningslovens § 52a -b anføres, hvilke opgaver vandforsyningen kan anvende midler til.

§ 52 a. Ved levering af vand fra et alment vandforsyningsanlæg kan i prisen indregnes nødvendige udgifter til indvinding og distribution af vand, lønninger og andre driftsomkostninger, administration, driftsmæssige afskrivninger, forrentning af fremmedkapital og underskud fra tidligere perioder opstået i forbindelse med etablering og væsentlig udbygning af forsyningssystemerne og henlæggelser til ny investeringer.

Desuden kan et alment vandforsyningsanlæg afholde udgifter til rådgivning af sine kunder om vandbesparelser, finansiering af vandbesparende foranstaltninger samt deltagelse i vandværksamarbejder og lignende.

Herudover kan indregnes udgifter til kortlægning, overvågning og beskyttelse af de vandressourcer, som anlægget indvinder fra eller i fremtiden kan forventes at indvinde fra, i det omfang en sådan supplerende overvågning og beskyttelse ud over den offentlige kortlægning, overvågning og beskyttelse er nødvendig eller hensigtsmæssig for vandforsyningsanlægget.

Der kan endvidere indregnes udgifter til dækning af afgifter, jf. §§ 24 a og 24 b og § 35 i lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder.

Stk. 2. Hel eller delvis overdragelse af et alment vandforsyningsanlæg må hverken direkte eller indirekte føre til højere priser for ydelser fra det pågældende anlæg, herunder som følge af indregning af forøgede udgifter til finansiering med fremmed kapital, driftsmæssige afskrivninger eller forrentning af indskudskapital.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 omfatter også prisfastsættelsen for salg af vand mellem almene vandforsyningsanlæg.

Stk. 4. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om prisfastsættelsen efter stk. 1, herunder regler om forrentning af indskudskapital.

§ 52 b. Almene vandforsyningsanlæg kan etablere et samarbejde med henblik på samlet varetagelse af og fordeling af udgifterne til kortlægning, overvågning og beskyttelse af vandressourcerne som nævnt i § 52 a og andre aktiviteter, der har til formål at forebygge eller afhjælpe forsyningsproblemer forårsaget af kvaliteten af disse vandressourcer.

Stk. 2. Vilkaerne for et samarbejde efter stk. 1 aftales af de deltagende parter, jf. dog stk. 3, § 48, stk. 2, og § 53. Det kan herunder aftales, at samarbejdet skal overtage alle eller visse af de beføjelser, som ejeren af hvert enkelt vandforsyningsanlæg har efter denne lov med undtagelse af opkrævning af bidrag som nævnt i § 53.

Bilag 3: Organiseringsformer i vandforsyningen

Organisatorisk findes der to typer af vandforsyninger:

- De private vandforsyninger.
- De tidligere kommunale forsyninger, som nu er selskabsgjorte.

Vandforsyningslovens kapitel 6

Ændring i og bortfald af retten til vandindvinding.

§ 29. Kommunalbestyrelsen kan for områder, hvor vandforsyningen ud fra en samlet vurdering ikke findes tilfredsstillende, udarbejde planer for og overslag over udgifterne ved udførelse af et alment vandforsyningsanlæg.

Stk. 2. Miljøministeren afgør herefter, om vandforsyningsanlægget skal gennemføres, i hvilket omfang bestående og fremtidig vandforsyning inden for området skal ske fra anlægget, på hvilke vilkår tilslutning til anlægget skal ske, og om anlægget skal gennemføres som kommunalt anlæg eller som andelsselskab eller interessentskab.

Indtil Vandsektorlovens ikrafttræden var det derfor ikke muligt at etablere andre selskabsformer (for eksempel kan TreFors konstellation ikke betragtes som privat).

Bilag 4: Vandsektorlovens tilblivelse

Konkurrenceredegørelsen 2003

Konkurrencestyrelsen gennemgik i konkurrenceredegørelse fra 2003 hele vandmarkedet i Danmark.

Konkurrenceredegørelsen pegede på, at der var et betydeligt effektiviseringspotentiale inden for vandsektoren. Redegørelsen anslog, at der kunne spares over 1 mia. kr. årligt, hvis alle forsyningsvirksomheder og vandselskaber kunne drives lige så effektivt som de bedste i branchen (fordelt med 500 millioner i henholdsvis vandforsyning og spildevandsforsyning).

På baggrund af 20 private vandforsyningsregnskaber slog redegørelsen også fast, at der ikke var et tilsvarende effektiviseringspotentiale for de private, forbrugerejede vandforsyningselskaber. En række af de forbrugerejede vandforsyningselskaber er traditionelt blevet drevet med fokus på lave takster.

Konkurrencestyrelsens gennemgang af disse 20 regnskaber konkluderede, at der ikke var en reel sammenlignelighed mellem de private og de kommunale forsyningsvirksomheder. Blandt andet på grund af de private vandværkers anderledes drifts- og styreform med for eksempel frivillige, forbrugervalgte bestyrelser.

Konklusionen fra Konkurrencestyrelsen var derfor, at der ikke var basis for samme effektiviseringsmuligheder i de private vandforsyningselskaber som i resten af vandsektoren.

Det Økonomiske Råds halvårsrapport

Det Økonomiske Råds halvårsrapport fra 2004 pegede også på betydelige effektiviseringsmuligheder i vandsektoren.

Citat fra notatet:

"Analysen viser, at private forbrugerejede vandforsyninger er mere effektive end offentligt ejede, og at der ville kunne opnås en besparelse på ca. 304 mio. kr. pr. år, hvis de offentlige var lige så effektive som de private."

På vej mod en ny lov

Konkurrencestyrelsens undersøgelse og det efterfølgende lovarbejde fokuserede kun på de kommunale vandforsyninger (og spildevandsforsyninger).

FVD står derfor helt uforstående over for, at de private vandforsyninger, som udpumper over 200.000 m³ om året, pludselig blev skrevet ind i loven (synes at blive indført i loven som en tilføjelse til § 2). Især når vi forholder os til Konkurrencestyrelsens bemærkninger om de private vandforsyninger jf. ovenfor.

Konkurrenceredegørelsen pegede blandt andet på:

- store forskelle i vandpriser mellem kommunerne
- sektoren er ikke tilstrækkelig effektiv, og at der kan spares mindst 1 milliard kr.

Organisationer og vand- og spildevandsforsyninger blev inviteret til møde i Konkurrencestyrelsen inden redegørelsen blev offentliggjort. Styrelsen gennemgik selve undersøgelsen og de brugte principper, som især er hentet fra England.

Den gennemførte undersøgelse blev mødt med en massiv kritik, og især de parametre, som er brugt for at finde frem til det anførte effektiviseringspotentiale, har vakt stor undren.

Men Konkurrencestyrelsen fastholdt den udarbejdede rapports konklusioner.

Embedsmandsudvalg

Efterfølgende nedsatte regeringen et embedsmandsudvalg til at gennemføre en analyse af vandsektoren. Den 11. maj og den 24. august 2004 var hele vandbranchen inviteret til seminarer.

Også på disse seminarer blev der fremsat massiv kritik fra en enig branche.

Regeringens ideoplæg

Den 13. oktober 2005 udsendte embedsmandsudvalget regeringens idéoplæg med en række sigtelinjer og forslag til, hvordan vandsektoren kunne få bedre rammer i fremtiden.

Den 28. november 2005 blev alle interesserede parter inviteret til en konference, hvor der var mulighed for at kommentere oplægget, ligesom skriftlige bemærkninger kunne fremsendes indtil den 1. december 2005.

Efter flere års drøftelser, udvalgsarbejde samt mange hundrede siders rapporter og høringsvar blev resultatet et 10 siders idéoplæg, som beskrev de forslag til initiativer, der kan iværksættes for at modernisere reguleringen og organiseringen af vandsektoren.

Det er rigtigt flot, at skære flere hundrede sider ned til kun 10 sider. Bagsiden er imidlertid, at alt for mange detaljer m.m. er skåret væk, hvilket betyder, at mange politikere ikke helt har forstået rækkevidden af konsekvenserne, når de anførte ideer blev ført ud i livet.

Forlig om en mere effektiv vandsektor

Den 1. februar 2007 indgik miljøminister Connie Hedegaard på regeringens vegne forlig med flertallet af Folketingets partier.

Man skulle tro, at næsten fire års forarbejde ville danne grundlag for et grundigt, gennearbejdet og gennemtænkt oplæg om den fremtidige vandsektor. Men nej, sådan gik det ikke.

FVD hilser de fleste af de foreslåede reformer velkomne, men understreger samtidig, at der efter foreningens opfattelse er enkelte forslag, som – rent ud sagt – er tåbelige.

FVD (Foreningen af Vandværker i Danmark) blev som brancheorganisation inviteret til at deltage i følgende arbejdsgrupper:

- Arbejdsgruppe om benchmarking.
- Arbejdsgruppe om prisloftregulering.
- Arbejdsgruppe om teknologiudvikling.

Lovforslag udsendt i foråret 2008

Lovforslaget blev fremsendt til høring med få ugers frist, fordi miljøminister Troels Lund Poulsen ønskede at fremsætte lovforslaget i foråret 2008.

Ministeren gav udtryk for, at de modtagne høringsvar stillede en række spørgsmål til lovgivningen i både miljøministeriet og andre ministerier, eksempelvis til skattelovgivningen. Dette måtte nødvendigvis uddybes og klarlægges, før der kunne fremsættes et endeligt lovforslag.

Samtidig gav udsættelsen mulighed for, at de nødvendige bekendtgørelser kunne udarbejdes sideløbende og sammenholdes med lovforslaget.

Den 26. februar 2009 fremsatte miljøministeren lovforslag **L 150: Forslag til lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold.**

Første behandlingen fandt sted i Folketinget den 26. marts, og loven blev endelig vedtaget ved tredje behandlingen den 28. maj 2009.

Se loven på retsinformation.dk: <https://www.retsinformation.dk>

Bilag 5: Forsyningssekretariatet melder ud:

1. At vandpriserne er steget 44 pct., og spildevandspriserne er steget 78 pct. i årene 2000-2010.
2. De danske forbrugere har betalt 2,1 milliarder kr. for meget i driftsoverskud.

Den private vandsektor

Ad 1. FVD har også foretaget en undersøgelse af de private vandværkers vandpriser de seneste 10 år.

Resultatet ses herunder:

Prisen på drikkevand er steget 1,50 kr. pr. m³ Fra 11,09 kr. til 12,59 kr. inkl. skatter.
Det svarer til en prisstigning på 13,6 pct. - Pristalsudviklingen på 19,6 pct.
Det offentlige drikkevand er i samme periode steget 44 pct.

Da vores effektivitet måles i kroner og øre, må vi konstatere, at det næsten ikke kan gøres mere effektivt. De private vandværker lever fuldt ud op til bemærkningerne i konkurrenceredegørelsen, fordi vi udliciterer alle re-
noverings- og anlægsgøveler, således at ressourcer til drift og administration holdes på et absolut minimum.

Vi mener desuden, at det er besynderligt, at Forsyningssekretariatet ikke har undersøgt forskellen mellem private og kommunalt ejede forsyninger – især når redegørelsen fra 2003 slår fast, at der ikke er noget effektiviserings-
potentiale i den private sektor.

Tallene ovenfor bekræfter Konkurrencestyrelsens redegørelse.

Den undersøgelse, som Forsyningssekretariatet henviser til, dækker således kun de tidligere kommunale forsyn-
ninger.

Ad 2. FVD har undersøgt de private vandværkers samlede formue

Tallet viser 546 mio. kr., hvilket i gennemsnit svarer til 4,4 mio. kr. pr. vandværk.

I FVD betragter vi ikke dette beløb som et driftsoverskud, men som beløb, der over en årrække er blevet henlagt
til nye anlæg, vedligeholdelse m.m.

Likvid kapital giver vandværkernes bestyrelser mulighed for at handle hurtigt i akutte situationer ved eksempel-
vis forurening, lækager og andre uheld. I sådanne situationer er det helt afgørende, at bestyrelserne kan handle
hurtigt og ikke skal bruge tid på lange forhandlinger om optagelse af lån (og efterfølgende dokumentere overfor
Forsyningssekretariatet, at det mest fordelagtige tilbud blandt de indhentede lånetilbud er blevet valgt).

Derudover henleder FVD opmærksomheden på, at de private forbrugerejede vandværkers regnskaber og priser
(herunder henlæggelser) godkendes hvert år på generalforsamlingerne.

Loven mangler forståelse for de private vandværker

FVD må konstatere, at ingen af Forsyningssekretariatets udmeldinger har fokuseret på de private vandværker, og
konsekvenserne af denne nye lov vil ramme hårdt.

- Udgifterne til at administrere loven vil stige markant – forventelig med over 30 mio. kr. årligt.
- Mange private vandværker vil gå konkurs i løbet af en kort årrække (ca. 5 år).
- De nuværende 2.2 mio. danske private forbrugere vil opleve, at vandprisen bliver mangedoblet.

Uanset at indberetningerne til prislofterne måske bliver lettere i de kommende år, vil de administrative udgifter ikke blive mindre. FVD forventer, at de samlede udgifter for de private forbrugerejede vandforsyninger vil løbe op i mindst 30 mio. kr. årligt, hvis bestemmelserne om prisloft bliver fastholdt.

Mindre vandforsyninger har færre forbrugere til at betale

FVD forudser, at vandpriserne i den private sektor vil stige markant i forhold til den offentlige forsyning. Det skyldes i høj grad, at de private forbrugerejede vandforsyninger er relativt mindre end de offentlige. Dermed er der færre forbrugere til at dele de fremtidige udgifter.

Dette viser tydeligt, at vandsektorloven ikke oprindeligt var tiltænkt de private vandværker. Derimod var hovedformålet at adskille kommunernes rolle som henholdsvis forsyningsvirksomhed og myndighedsudøver (jævnfør ministerens bemærkninger ved lovens fremsættelse).

Prisloft tærer på vandværkers likvide kapital

De private vandforsyninger – og dermed deres forbrugere – bliver hårdt ramt af de udmeldte prislofter.

Det vil betyde:

- Afvikling af investeringsmidler ved nedsættelse af vandprisen i forhold til forbrugerne.
- Krav om reduktion af driftskonti.

For det første indebærer de udmeldte prislofter krav om effektivisering, hvor der ikke eksisterer et potentiale for effektivisering.

For det andet kan de private vandværker ikke mindske driftsomkostningerne yderligere og bliver dermed fanget af en lovgivning. Loven forudsætter, at det enkelte vandværk har et overforbrug i forhold til nødvendige faktiske omkostninger.

FVD har sammen med de største private vandforsyninger dokumenteret, at det udmeldte prisloft vil medføre meget alvorlige konsekvenser for den fremtidige drift. FVD mener, at den nye lovgivning alene er hensigtsmæssig i forhold til den kommunale vandsektor, hvor der vitterligt eksisterer et stort effektiviseringspotentiale.

FVD vurderer, at vandprisen under alle omstændigheder ikke vil stige mere end få hundrede kroner om året. Så den kontrollfunktion, der skal sikre, at vandprisen for en familie ikke stiger mere end nødvendigt, er helt ude af proportion.

Til gengæld betyder det, at vandværkerne nu skal finde 150.000-200.000 kr. hos deres forbrugere på grund af de massive indberetning, som loven kræver. Men det giver ikke forbrugerne hverken bedre eller billigere drikkevand.

Efter de første udmeldinger om prisloft står det klart, at konkurrenceredegørelsen havde ret med hensyn til, at der ikke er noget effektiviseringspotentiale hos de private vandværker.

Økonomiske konsekvenser

Driften af Forsyningssekretariatet betales af vandværkerne.

Fast årlig "medlemspris" pr. vandværk	32.000 kr.
Private vandværkers bidrag pr. forbruger	8 øre/m³ vand pr. forbruger
Kommunale vandværkers bidrag pr. forbruger	1 øre/m³ vand pr. forbruger

Øvrige udgifter bl.a. til udarbejdelse af materialer	
Private vandværker bidrag til ekstra udgifter	46 øre/m³ vand
Kommunale vandværker bidrag til ekstra udgift	ca. 7 øre/m³ vand

Bilag 6: Benchmarking

Resultatorienteret benchmarking

I tæt tilknytning til den ændrede økonomiske regulering er det besluttet, at der skal indføres obligatorisk benchmarking. Benchmarking vil gøre det muligt at måle og sammenligne vandværkernes miljøforhold, omkostninger, priser, organisation, kvalitet og service. Benchmarking skal dels sikre løbende effektiviseringer, dels at effektiviseringerne ikke fører til sundheds-, miljø- eller forsyningsmæssige forringelser.

Det er FVD's opfattelse, at denne benchmarking ikke er et egnet værktøj, som kan bruges fornuftigt af en prisreguleringsmyndighed til at sammenligne vandværkerne. Ifølge vandsektorloven skal vandværkerne sammenlignes systematisk med hinanden for at opnå en effektiv sektor med stor gennemslagskraft.

Benchmarkingen, der skal gennemføres i vandsektorlovens regi, er en resultatorienteret benchmarking, som skal føre til effektiviseringsprocenter, der skal bruges til at nedsætte de udmeldte prislofter.

Resultatorienteret benchmarking er derfor både et redskab til Forsyningssekretariatets kontrol og et ledelsesværktøj til vandværkerne.

Det er et værktøj til at se på de forskellige processer og omkostninger, så de enkelte vandværker kan sammenligne sig med hinanden. Der opstilles et mål for de mest effektive vandværker, som de øvrige vandværker kan måle og sammenligne sig med hinanden.

Dermed fremkommer effektiviseringspotentialer for det enkelte vandværk. Det enkelte vandværks input og output måles i forhold til hinanden.

- **Input er netvolumenmål: Antal kilometer ledning, vandværk og boring.**
- **Output er driftsomkostninger holdt op mod netvolumenmålet.**

Geologiske og geografiske forskelle bør spille ind

Der er dog store unøjagtigheder forbundet med den type benchmarking, som Forsyningssekretariatet vil benytte.

Eksempelvis er der meget store forskelle på de enkelte vandværker og deres jordbundsforhold, afstande, råvands kvalitet og beskaffenhed. Det er altså både geologiske og geografiske forhold, der har stor indflydelse på de tal, der bruges i benchmarkingen.

Ens kontoplaner

Desuden er en god benchmarking afhængig af, at der bruges en standardkontoplan, som giver de rigtige data til benchmarkingberegningen. Forsyningssekretariatet har dog ikke meldt ud, hvilke kontoplaner der er hensigtsmæssige at bruge i benchmarkingen.

Det er derfor tvivlsomt, om den benchmarking, som Forsyningssekretariatet vil gennemføre, rent faktisk kan give et nuanceret billede af de enkelte vandforsyninger, og om det billede er klart nok til at udmønte effektiviseringspotentialer på de enkelte vandværker.

Procesorienteret benchmarking – som ledelsesværktøj

Det er FVD's holdning, at benchmarking er et helt nødvendigt ledelsesværktøj.

FVD mener også, at det er fornuftigt at offentliggøre resultaterne af benchmarkingen, så der skabes større gennemslagskraft i vandsektoren.

Disse tiltag er nødvendige for at sikre, at de kommunale vandværker kan drives på en professionel måde, og at der kan foretages en sammenligning mellem alle vandværker uanset driftsform.

Formålet med at iværksætte et serviceeftersyn af vandværkerne er at indfri et meget stort beregnet økonomisk effektiviseringspotentiale for vandforsyningssektoren ved bl.a. at sikre, at omkostningsstrukturer, kapitalforhold og effektivitet kan gøres gennemsigtige og sammenlignelige.

Dette hensyn gælder primært for de offentligt ejede vandværker, hvor et vigtigt hensyn jo også er at sikre en fuldstændig adskillelse mellem det skattefinansierede og det brugerbetalte område.

De private vandforsyninger er typisk organiseret som mindre, private selskaber med forskellige organisationsformer. Ejerne, hvis repræsentanter også udgør selskabernes valgte ledelser, har en naturlig interesse i at drive selskaberne effektivt, så vandpriserne ikke bliver unødigt høje. Dette har været princippet for de private vandværker i mange år.

Det er rimeligt, at forbrugerne og andre interessenter kræver øget gennemsigtighed i alle vandværker. Det samme gælder at den enkelte vandforsynings præstationer bliver synliggjorte gennem benchmarking, så der kan sammenlignes på relevante og sammenlignelige nøgletal.

Dermed kan forbrugerne vurdere priserne og sikre sig, at lave priser og overskud ikke dækker over misligholdelse af de faste anlægsaktiver med deraf følgende risiko for sundhed, forsyningssikkerhed og vandkvalitet.

Skal store og små vandværker bruge samme benchmarking?

For de mindre vandværker, der er medlemmer hos FVD, ses der ikke umiddelbart en offentlig forpligtelse til at varetage de private forbrugeres interesse i en effektiv og velfungerende vandforsyning i det enkelte selskab.

Denne interesse bør forbrugerne selv kunne varetage via generalforsamlingen og de forbrugervalgte bestyrelser, hvis det sikres, at vandværkerne er forpligtet til at efterleve faste standardiserede måder at føre regnskaber og at registrere aktiviteter og anlægsaktiver på.

På den måde bliver vandværkerne forpligtet til at deltage i benchmarking med disse oplysninger og at offentliggøre de nøgletal, der gør præstationerne sammenlignelige med andre vandværker.

Spørgsmålet er, om det er rimeligt at kræve, at alle almene vandværker skal deltage i benchmarking?

FVD mener, at det er rimeligt, at forbrugerne får indsigt i og et troværdigt grundlag for at bedømme vandværkets præstationer og fremtidssikringen af forsyningen – også i de små vandværker.

De forhold, som man kan forestille sig, at benchmarkingtal kan belyse, er eksempelvis:

- Overordnede karakteristika.
- Produkter og serviceydelser.
- Kapitalstruktur og faste anlæg.
- Processer og funktioner.
- Forbrug af personale.
- Forbrug af øvrige ressourcer.

FVD mener derfor, at der ikke bør fastsættes en nedre størrelsesgrænse for, hvornår et vandværk skal være forpligtet til at deltage i benchmarking.

Til de mindre vandværker skal der udvikles og implementeres et meget simpelt system med ganske få nøgletal, mens større vandværker bør deltage i den fulde benchmarking.

Større vandforsyninger foreslås defineret ved den udpumpede vandmængde på 250.000-500.000 m³ vand årligt.

Det benchmarkingsystem, som er udviklet hos DANVA, er meget omfattende, og vil skyde langt over målet for de små og mindre vandværker. Selv et stærkt forenklet benchmarkingsystem vil betyde væsentlige udfordringer for de mindre vandværker, der ikke har den tilstrækkelige administrative og tekniske kapacitet.

Derfor bør kravene til benchmarkingen differentieres, så de små og mindre vandværker skal arbejde med et meget enkelt benchmarkingsystem. De små vandværker kan overveje at finde sammen om at løse opgaven.

Desuden vil det være ønskeligt, hvis de nøgletal, der udarbejdes i et simpelt benchmarkingsystem for de små vandværker, kan udgøre en lille delmængde af nøgletallene for de store vandværker, så der faktisk er tale om et "fælles" benchmarkingsystem, der dækker samtlige vandværker.

Muligheden for at sammenligne sig med andre vandværker er udelukkende interessant for selve vandværkerne, som kan bruge oplysningerne til at finde de områder, som kan forbedres. Dette vil være et vældig godt hjælpeværktøj for de enkelte vandværker.

Bilag 7:

Brev: FVD's evaluering af fem vigtige problemer ved vandsektorloven

Til Naturstyrelsen
10. april 2012

Evaluering af Vandsektorloven

Naturstyrelsen har ved skrivelse af 10. februar 2012 anmodet kontaktudvalgets medlemmer om at fremkomme med fem problemstillinger ved vandsektorloven, som organisationen finder, er de vigtigste at inddrage i redegørelsen i forbindelse med evalueringen.

FVD har siden lovens tilblivelse konstant gjort opmærksom på, at foreningen ikke finder, at de private, forbrugerejede og forbrugerstyrede vandværker bør være omfattet af lovens krav om prislofter og afvikling af forbrugernes opsparede kapital, fordi:

- Sigtet med loven blot var at adskille kommunernes rolle som hhv. forsyningsvirksomhed og myndighedsudøver. Dette er sket ved lovens vedtagelse.
- Konkurrenceredegørelsen vurderede, at der ikke er et tilsvarende effektiviseringspotentiale i de private forbrugerejede vandforsyningselskaber, som traditionelt drives efter "hvile i sig selv" - princippet.
- Vi har dokumenteret vores effektivitet derved, at vi leverer Danmarks billigste kvalitetsdrikkevand, som ligger langt under udviklingen i pristallet.

Nedenstående har foreningen imødekommet Naturstyrelsens anmodning ved at anføre fem argumenter imod vandsektorlovens krav om prislofter m.v.

1. Vi ønsker at styrke og fremme det frivillige engagement og ejerskab til den decentrale, private forbrugerstyrede og forbrugerejede vandforsyning

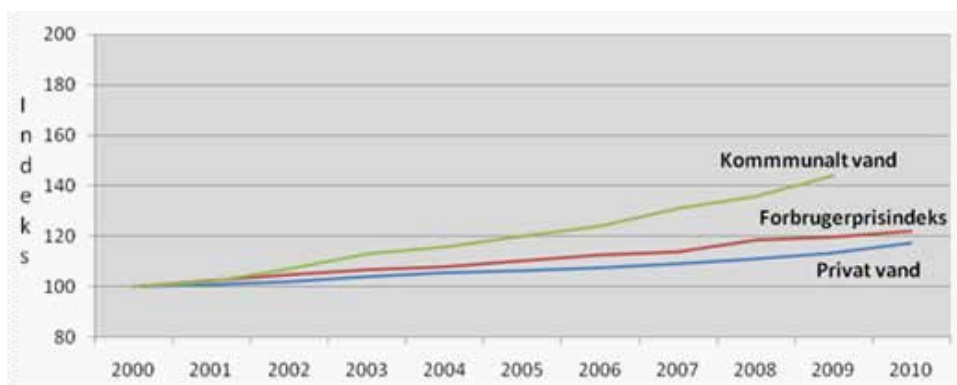
- Vi ønsker at bevare den decentrale vandforsyning som er en helt unik styrke for dansk drikkevand. Vandværkerne drives af frivillige bestyrelser, som er valgt af og blandt forbrugerne. Dette medfører lokalt engagement og ejerskab til forbrugernes egen vandforsyning.
- I modsætning til de udskilte kommunale forsyninger, hvor forbrugernes indflydelse er stærkt begrænset, er forbrugerindflydelsen i de private forbrugerstyrede vandværker demokratisk og stadfæstet i vandværkets vedtægter, som præciserer årlige generalforsamlinger. Heraf fremgår, at alle medlemmer, som har betalt tilslutningsbidrag, kan deltage og har stemmeret og, at ingen forbruger har fortrinsret frem for en anden uanset størrelsen af det indbetalte tilslutningsbidrag. Lige så vel som kommunen skal godkende vandværkets takstblad, kunne kommunen tillige tillægges godkendelsesmyndighed til vandværkets vedtægter.

2. Vi ønsker fortsat, at de private forbrugerejede og forbrugerstyrede vandforsyninger skal have mulighed for at levere Danmarks billigste kvalitetsdrikkevand

- De private forbrugerejede og forbrugerstyrede vandforsyninger har dokumenteret deres effektivitet derved, at de leverer Danmarks billigste drikkevand, som lever op til alle kvalitetskrav, og som ligger langt under udviklingen i pristallet. Det private drikkevand er kun steget 13,6 %, altså under pristalsudviklingen på 19,6 %. Loven skal evalueres efter 3 år. Vi ønsker imidlertid at fremskynde denne evaluering, da der nu forligger dokumentation for, at de private forbrugerejede og forbrugerstyrede vandforsyninger drives særdeles effektivt efter "Hvile i sig selv" - princippet.

3. Vi ønsker, at de private forbrugerstyrede vandforsyninger belastes mindst muligt af dyr og omfattende administration

- Alle private vandværker, som generelt må betragtes som mindre vandforsyninger i forhold til de helt store, belastes økonomisk af de i loven krævede oplysninger om åbningsbalancer, regnskaber og øvrige oplysninger. Vandværkerne er påført store udgifter til revisionselskaber og rådgivende ingeniørfirmaer, udover den takst på 32.000 kr. der årligt skal indbetales til Forsyningssekretariatet og som særligt belaster de mindre vandværker. Den samlede ekstra administration koster vandværkerne imellem 100.000 kr. og 200.000 kr. om året. Dette har ikke været lovens intention.
- Den omfattende administration, der er en følge af vandsektorloven, belaster de frivillige folkevalgte i en sådan grad, at flere af dem overvejer at give op og aflevere vandværkets nøgle til kommunen, fordi de ikke orker mere. Dette har ikke været lovens intention.

4. Vi ønsker fortsat, at de private forbrugerstyrede vandværker overvåges af den lokale kommunale vandmyndighed

- Lige såvel som det er logisk, at de kommunalt ejede selskabers regnskaber og priser overvåges af staten, i og med at der er sket en adskillelse imellem kommunens rolle som forsyningsvirksomhed og myndighed, er det logisk, at de private forbrugerstyrede vandværker fortsat overvåges af kommunen lige som i dag, hvor vandværkerne er underkastet kontrol af regnskaber og vandpriser af den kommunale vandmyndighed. Det er en simpel og effektiv metode, idet vandværkerne udarbejder dokumentation i form af regnskaber efter årsregnskabsloven, som hvert år godkendes af vandværkets andelshavere på generalforsamlingen.
- Vi ønsker, at tilsynet med vandværkernes økonomi fortsat er placeret ved kommunen. Først, såfremt der måtte opstå uenighed imellem kommunen og et vandværk om priserne, kunne det være hensigtsmæssigt, at sagen blev behandlet ved en statslig myndighed.
- I den gældende lov er grænsen for inddragelse af de private vandværker sat ved 200.000 m³/årligt.
- Der foreligger ikke en sagligt begrundet dokumentation for denne grænse, som lige så vel kunne have været sat ved 2 mio. m³ eller højere. Kun 122 af de 2.050 private forbrugerstyrede FVD vandværker er omfattet af loven. Kommunerne skal altså fortsat kontrollere de øvrige godt 1.900 private forbrugerstyrede FVD-vandværker. Der er altså ingen saglig begrundelse for kun at inddrage de 122 vandværker under loven.

Antal private vandforsyninger:	122
Gennemsnit vandmængde pr. vandforsyning	384.241 m ³
Opdeling i Gruppe 1:	
200.000 - 299.999 m ³ pr. år	64
300.000 - 399.999 m ³ pr. år	27
400.000 - 499.999 m ³ pr. år	13
500.000 - 599.999 m ³ pr. år	5
600.000 - 699.999 m ³ pr. år	3
700.000 - 799.999 m ³ pr. år	3
800.000 - 899.999 m ³ pr. år	2
900.000 - 999.999 m ³ pr. år	1
1.000.000 - 1.999.999 m ³ pr. år	4

5. Vi ønsker fortsat, at de private forbrugerstyrede vandværker skal kunne råde over en likvid driftskapital af en hensigtsmæssig størrelse

- Det er ikke hensigtsmæssigt, at værkerne skal afvikle den helt nødvendige likvide driftskapital, der skal tjene til udskiftning af ledningsnet, reoveringer på vandværket, etablering af nye drikkevandsboringer eller håndtering af større forureninger.
- Denne driftskapital er opsparet af forbrugerne og godkendes på den årlige generalforsamling ved regnskabsafleggelsen og fastsættelsen af vandværkets priser.
- Forsyningssekretariatet har beregnet, at forbrugerne i gennemsnit over tid har indbetalt 400 kr. til den fælles økonomiske buffer. Denne buffer skal nu afvikles over 10 år, altså gennemsnitligt med 40 kr. om året pr. forbruger. Dette betyder, at forbrugerne i stedet skal belastes ved optagelse af lån, når der skal reoveres, med heraf følgende udgifter til renter.
- Hidtil har et vandværk, såfremt der var behov for en ekstraordinær opsparing til en planlagt investering, fået dette godkendt ved den årlige generalforsamling. Andelshaverne har altså på demokratisk vis kunne beslutte, om det ville være mest formålstjenligt at opspare den nødvendige kapital for den pågældende investering eller at låne pengene. Hidtil har kommunen også haft lejlighed til at nægte en opsparing via en manglende godkendelse af taksterne. De private forbrugerstyrede vandværker ønsker fortsat at have denne mulighed.

Da de private forbrugerejede og forbrugerstyrede vandværker har dokumenteret, at de drives effektivt og leverer Danmarks billigste kvalitetsdrikkevand til 2,2 mio. danskere, vurderes kommunernes tilsynsrolle at være fuldt tilstrækkelig og hensigtsmæssig.

Derfor ønsker vi de private forbrugerstyrede vandværker løftet ud af vandsektorlovens krav om prisloft og afvikling af formuen. Dette kan gøres uden at ændre ved det indgåede forlig.

Foreningen af Vandværker i Danmark
Solrød Center 22 C¹, 2680 Solrød
Tlf. 56144242 - www.fvd.dk